

Treball de fi de grau

Títol

**Aproximació al consum de drogues a Barcelona
Un reportatge de cas**

Autor/a

Roger Arbusà Roca i Esther Carmona Cruz

Tutor/a

Rosa Maria Quitllet

Departament	Departament de Comunicació Audiovisual i de Publicitat
Grau	Periodisme
Tipus de TFG	Projecte
Data	06/2016

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:

**Aproximació al consum de drogues a Barcelona
Un reportatge de cas**

Castellà:

Aproximación al consumo de drogas en Barcelona. Un reportaje de caso.

Anglès:

Approach to drug use in Barcelona. A case report.

Autor/a:

Roger Arbusà Roca i Esther Carmona Cruz

Tutor/a:

Rosa Maria Quítllet

Curs:

2015/16

Grau:

Periodisme

Paraules clau (mínim 3)

Català:

drogoaddicció, drogodependència, Barcelona, AAT, Associació Ajuda Toxicòman, toxicòman, tractament

Castellà:

drogoadicción, drogodependencia, Barcelona, AAT, Asociación Ayuda Toxicómano, toxicómano, tratamiento

Anglès:

drug, addiction, dependence, Barcelona, AAT, drug addict, treatment

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

Català:

La toxicomania és un dels problemes socials històrics en societats occidentals que durant l'última dècada han estat molt invisibilitzats. El reportatge intenta fer una radiografia del panorama entorn a les drogues a la ciutat de Barcelona a partir de dades oficials, persones que treballen en aquest àmbit i diferents visions de com tractar i reinserir les persones afectades per addiccions. Les declaracions es vertebren a partir del cas del politoxicòman de 27 anys, Pol, que fa més de 10 anys que consumeix i encara està actualment en tractament. El treball radiofònic no intenta donar solució a la problemàtica si no fotografiar la realitat i posar en valor els tractaments grupals que ajuden al col·lectiu toxicòman.

Castellà:

La toxicomanía es uno de los problemas sociales históricos en sociedades occidentales que durante la última década se han invisibilizado. El reportaje intenta hacer una radiografía del panorama entorno a las drogas en la ciudad de Barcelona a partir de datos oficiales, personas que trabajen en este ámbito i diferentes visiones de como tratar y reinserir las personas afectadas por adicciones. Las declaraciones se vertebren a partir del caso del politoxicómano de 27 años, Pol, que hace más de 10 años que consume y todavía está actualmente en tratamiento. El trabajo radiofónico no intenta dar solución a la problemática sino fotografiar la realidad y poner en valor los tratamientos grupales que ayudan al colectivo toxicómano.

Anglès:

Drug addiction is one of the historical social problems in occidental societies over the past decade have been rendered invisible. The report tries to make an X-ray of drug panorama in the city of Barcelona from official data, people working in this area and different visions of how to treat and reintegrate those affected by addictions. This report is structured from the case of 27 years old Pol, more than 10 years ago and is still consumed currently in treatment. The radio work does not try to solve the problem but makes a realistic photo and to value the group treatments that help the addict group.

AGRAÏMENTS

Volem agrair la col·laboració de l'Associació d'Ajuda als Toxicòmans de Barcelona que va estar a la nostra disposició en tot moment i ens va fer obrir els ulls per veure molt del que hi ha darrere del consum de drogues, incloses les desenes de persones que es dediquen a millorar la vida dels altres.

I sobretot, moltes gràcies al Pol per fer-nos partícips de la seva història de vida sense guardar-se res i ajudar-nos a entendre millor a totes aquelles persones que han passat per una situació semblant. Un exemple de superació i voluntat que no oblidarem.

Per últim, volem fer menció al tècnic de so de l'emissora de ràdio RAC1 Raúl Orgales per prestar-nos consells tècnics i ajudar-nos a ficar color en el reportatge. I a la nostra tutora del treball de fi de grau, Rosa Maria Quitllet, per guiar-nos i ajudar-nos a explotar tot el nostre potencial, impulsant-nos a provar nous mètodes de treball.

ÍNDEX

1. Introducció i objectius	05
i. Introducció	05
ii. Com es va proposar	06
iii. Motiu i objectius del reportatge	06
 2. Presentació formal	 07
i. Recursos utilitzats	07
ii. Fonts	08
iii. Rutines de producció	09
iv. Informe	10
 3. Bibliografia	 17
 4. Annexos	 18

1. INTRODUCCIÓ I OBJECTIUS

i. Introducció

El projecte que presentem correspon a un reportatge radiofònic que tracta les causes i conseqüències que comporta una toxicomania. A través de diversos testimonis i dades exposem una realitat que afecta al voltant de 13.000 catalans que cada any comencen un tractament per addicció o drogodependència. El treball neix de la necessitat i l'interès que vam tenir en reflectir quina és la situació actual del món de la toxicomania a la ciutat de Barcelona. A partir d'aquí, la visió de diverses veus ajuden a explicar un procés complex en què intervenen diferents persones abans no s'arriba a una recuperació i a la reinserció social de la persona afectada.

Les fonts que ens acompanyen al llarg del reportatge que hem dut a terme han de convidar a la reflexió dels oients i alertar de la perillositat que envolta el món de la toxicomania. A més, el nostre projecte compta amb la captivadora història personal d'en Pol, que ha superat una drogoaddicció, i que explica com ha viscut tot aquest procés, des que va caure en la droga fins al dia d'avui.

Dedicació, tacte, passió i molta atenció. Aquests han estat els ingredients per confeccionar aquesta peça que creiem que pot tenir un interès social considerable per abordar un tema delicat però molt present a la nostra societat actual.

Hi ha una conscienciació suficient per part dels ciutadans? Coneixen les xifres de drogoaddiccions i dels conseqüents ingressos per toxicomania? Aquestes són les finalitats del reportatge que ens ocupa. Un recorregut per la dependència de les drogues que per a molts és fins ara desconegut.

ii. Com es va proposar

Els dos membres del grup tenim l'objectiu de dedicar-nos professionalment al món de la ràdio. Per tant, teníem clar que el nostre treball de final de grau hauria de ser un projecte de ràdio o hauria d'estar-hi relacionat. Un reportatge radiofònic ens semblava la millor manera de poder demostrar la nostra validesa en el mitjà i posar-nos a prova. No només pel que fa a les rutines o als recursos utilitzats, sinó també amb la temàtica. Un tema social i proper a nosaltres ens va semblar el millor punt de partida. Un tema social i abordat des d'un punt de vista socialment sensible allunyant-nos de tot el que entra frívolament en les seccions de societat dels mitjans en els darrers anys.

Així doncs, la toxicomania se'ns presentava com una xacra social quotidiana i molt invisibilitzada. Fins i tot, des del punt de vista dels mitjans, tractada molt superficialment i distorsionadament ajudant a reforçar els prejudicis sobre el tema a tractar i les persones que l'envolten, siguin consumidors o no. Per delimitar la nostra proposta vam decidir acotar l'espai en la ciutat de Barcelona i estructurar la narració del reportatge a partir d'un cas concret que pot ser exemple de molts altres que coneixeríem un cop fetes les entrevistes pel reportatge. El Pol, peça clau del nostre treball, representa gran part de les vides dels toxicòmans repetint una sèrie de característiques comuns -no sempre- com el temps de consum, l'aïllament, la pèrdua d'amics i objectius, etc.

iii. Motiu del reportatge i objectius

El nostre objectiu era fer un retrat acurat del món de la toxicomania a la ciutat de Barcelona. Reflectir fidelment i amb xifres quina és la situació del consum de drogues, quins són els afectats i que podem fer per recuperar-los i reinserir-los socialment. A l'exposar aquesta realitat, també era important per nosaltres afegir-li un factor humà que vertebrés la narració i apropés el món de la drogodependència a l'oient. És en aquesta tasca que la figura del Pol ens ha ajudat molt i esperem que acabi complint aquesta funció d'empatia. Però sempre mantenint una certa distància amb la història per no fer una visió pornogràfica de la misèria dels altres, no caure en els prejudicis i no fer judicis de valor.

D'altra banda, òbviament, seria bo que el testimoniatge que fem en el reportatge ajudés a informar i persuadir d'alguna manera sobre el consum de drogues. Que funcionés com una peça clau per prendre consciència de la perillositat del consum, i tot el que hi va associat, i permeti una reflexió. A més, d'evidenciar que hi ha mecanismes d'ajuda que funcionen.

2. PRESENTACIÓ FORMAL

i. **Recursos utilitzats**

Per aconseguir cada una de les fonts hem treballat en conjunt i ens ha estat molt útil l'ús d'internet. D'entrada, vam buscar tot tipus d'informació relacionada amb la toxicomania a la ciutat de Barcelona. Com esperàvem, vam trobar reportatges en premsa i televisió. Un en concret ens va ajudar a trobar l'Associació d'Ajuda als Toxicòmans (AAT), a partir de la qual aniríem estirant del tema i accediríem a moltes altres fonts. El reportatge *Deixar-ho* del programa *Entre línies* de TV3 ens va posar en situació i ens va ajudar a diferenciar entre el que nosaltres volíem plasmar i tot allò que no era necessari des del nostre punt de vista o havíem de treballar molt més per fer-ho entendre sense imatge.

D'altra banda, la comunicació amb la majoria de les fonts va ser el més directa possible. Amb totes vam intentar contactar primer per telèfon o personalment –cara a cara–. En alguns casos no va ser possible i vam utilitzar vies més lentes, com el correu electrònic o el formulari de contacte de les pàgines web. Per exemple, amb el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya vam contactar molt més fàcilment via e-mail, des del que ens van enviar informes estadístics oficials i ens van prestar ajuda en més d'una ocasió. A excepció del contacte amb Salut i la professora de la Universitat de Barcelona i psicòloga experta en addiccions Mercè Lombarte, doncs, ens vam desplaçar per fer totes les entrevistes personalment. Va ser impossible trobar-nos amb la docent per motius d'horari però sí que hagués estat interessant tenir una conversa molt més llarga amb ella ja que discrepava força de les xifres oficials de la Generalitat de Catalunya.

Alhora, per enregistrar les informacions durant les cites hem utilitzat tant la gravadora de veu com notes pròpies, que ens van facilitar la feina de muntatge. Tots els

enregistraments, a més, van ser minutats per tal d'extreure talls de veu que ens ajudessin a articular la història que volem explicar amb el reportatge. Altra vegada, amb la doctora Lombarte el procediment va ser diferent. Vam enregistrar la trucada telefònica en les cabines de locució de l'emissora de ràdio catalana *RAC1*.

Per tal de fer el muntatge final hem utilitzat els programes d'edició d'àudio Audacity i Dalet Plus. Les sintonies de fons les hem extret de l'equip tècnic de *RAC1* i per trobar les músiques vam dur a terme tot un procés d'escolta i selecció de cançons que tracten sobre el consum de drogues per arribar a escollir les que ens van semblar més adients: *Chico problemático* del raper Nach, *La droguería* del raper Ciniko i *Snowblind* de Black Sabbath.

Les entrevistes ens van dur entre 10 i 12 hores d'enregistrament i minutatge, mentre que el disseny del guió i el muntatge el vam enllestir en unes 6 o 8 hores. Més enllà hi ha la documentació i producció prèvia.

ii. Fonts

La nostra principal prioritat era localitzar i contactar amb un personatge que passés per un procés de toxicomania. Érem conscients que feia falta una font personal que reflectís en primera persona el que volíem exposar i vertebrés el reportatge perquè les xifres no desdibuïessin la part humana de la problemàtica.

Per fer-ho, vam comptar, en primer lloc i a nivell institucional, amb la directora de l'Associació d'Ajuda als Toxicòmans (AAT), la senyora Marta Morral. Va ser la primera font a qui vam acudir, per tal que ens expliqués, d'entrada, què és exactament el que fa l'associació i perquè ens analitzés, a nivell general, la tendència en la drogoaddicció en la societat actual.

A partir d'aquí, la directora ens va ajudar a poder complir la part essencial i fonamental del nostre treball, que era el fet de poder conèixer la història del personatge afectat per la toxicomania i que estigués immers en un procés de consum o de desintoxicació de la mà de l'associació. Així, el testimoni d'en Pol ens ha servit per ser l'eix central i pal de paller

del nostre treball radiofònic. En Pol ens ajudava a entendre millor tot aquest procés d'addicció i retorn a la vida a través del tractament posterior. Un noi molt obert a explicar-nos tot el necessari del que no podem dir el cognom per desig propi de mantenir l'anonimat.

De la mateixa associació també comptem amb les valoracions de l'educador del Centre de Dia, en Guillermo, que comparteix rutines diàries amb les persones en tractament intern i aquelles que només venen a les teràpies de dia. En Guillermo també prefereix mantenir l'anonimat pel tipus de perfil psicològic de les persones amb les que treballa. Però també ens va ser molt important parlar amb ell per entendre tota la part del tractament que no només implica la desintoxicació física i aguantar les ganes de consumir. Ell ens ha pogut explicar tota la feina psico-educativa que fan amb els drogoaddictes i la importància de fer-los treballar el context social, familiar, laboral, recuperar objectius i hobbies, etc.

I finalment, hi ha hagut la necessitat de localitzar una font autoritzada com la d'una psicòloga experta en drogoaddiccions com és la professora Mercè Lombarte per tenir una visió externa i més analítica de les motivacions d'una persona per consumir i les seqüeles cognitivo-psicològiques que els provoca el consum. A més, al contrari de l'AAT, la doctora Lombarte té una altra manera d'identificar la toxicomania. No la identifica com un problema que es pot superar si no com “una malaltia crònica que es pot mantenir controlada durant llargs períodes de temps, però que no es pot curar”.

iii. Rutines de producció

Per al desenvolupament del nostre projecte radiofònic, era imprescindible una bona organització de les feines, així com un rigorós criteri a l'hora de recollir i seleccionar tant les informacions com les fonts a consultar. Tot això amb la finalitat que el nostre producte final s'ajustés al que nosaltres volíem plasmar al reportatge.

Pel que fa al procés de producció, doncs, hem dut a terme una selecció de la informació que hem obtingut majoritàriament a través de l'últim informe anual de la Generalitat de Catalunya del Sistema d'Informació sobre Drogodependències que correspon al 2014. A

partir d'aquí, la nostra rutina de producció ha estat contactar amb les fonts a qui volíem entrevistar, a través del correu electrònic i del telèfon, per poder reunir-nos-hi. D'aquesta manera, la Marta, en Pol, en Guillermo i la Mercè ens van ajudar a contextualitzar, analitzar, ampliar informacions i a completar el nostre reportatge.

Mentre que a l'hora de recollir la informació i durant les entrevistes hi érem presents els dos membres, ens hem repartit el treball del minutatge, ja que d'aquesta manera avançàvem més feina i tot plegat resultava més eficient.

Un cop tota la informació i el testimoni de les fonts estaven al nostre abast, començava el procés de redacció del nostre reportatge, tenint en compte la introducció dels documents d'àudio de les fonts prèviament seleccionats, que hem anat incloent al llarg del reportatge.

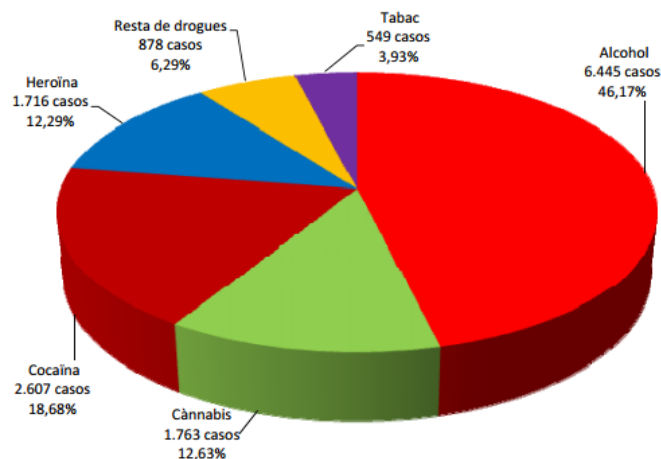
En aquesta línia, la producció de la nostra peça s'ha basat en l'elaboració d'entrevistes i l'extracció dels millors documents de les fonts, que han estat la base del nostre treball. Hem compaginat les tasques i hem intentat explotar les qualitats de cada un dels membres tot i que la revisió i apunts finals fossin conjunts.

iv. Informe

El Sistema d'Informació sobre Drogodependències a Catalunya, el SIDC, ens ha proporcionat a través de l'últim informe del 2014 estimacions del consum de drogues en la població i alguns condicionants.

Sense aquesta font oficial hagués estat gairebé impossible fer una radiografia de la drogodependència a Barcelona i Catalunya. Fem una recopilació de les dades més rellevants extretes encara que no totes hagin pogut formar part del reportatge finalment.

A Catalunya, gairebé 14.000 -13.958- persones van començar un tractament per drogoaddicció durant el 2014, de les quals més de 6.000 eren per alcoholisme i gairebé 3.000 per consum de cocaïna. (*Font 1*)

1.1

Inicis de tractament, segons la droga principal que els motiva. 13.958 casos notificats

Inicios de tratamiento, según la droga principal que los motiva. 13.958 casos notificados

Early treatment, according to the main drug makes them tick. 13.958 reported cases

Font 1: Sistema d'Informació sobre Drogodependències a Catalunya (2014)

L'any 2014 els centres d'atenció i seguiment de les drogodependències (CASD) de la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències (XAD) van notificar un total de 13.958 inicis de tractament ambulatori per abús o dependència de les drogues, principalment alcohol (46,17% dels casos notificats), cocaïna (18,68%), heroïna (12,29%), tabac (3,93%) i derivats del cànnabis (12,63%). Els Centres d'Atenció a les Addiccions (CASD) van declarar un total de 251.501 visites individuals, 31.476 assistències de pacients a grups terapèutics, 6.726 assistències a grups de discussió i suport per a familiars de drogodependents, 5.525 desintoxicacions ambulatories i 143.137 determinacions analítiques de drogues a l'orina. A més, en finalitzar l'any 2014, hi havia un total de 8.062 persones en tractament de manteniment amb metadona, principalment en els centres ambulatoris de la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències (78,4% dels casos en tractament), però també en centres específics de dispensació, centres penitenciaris i oficines de farmàcia.

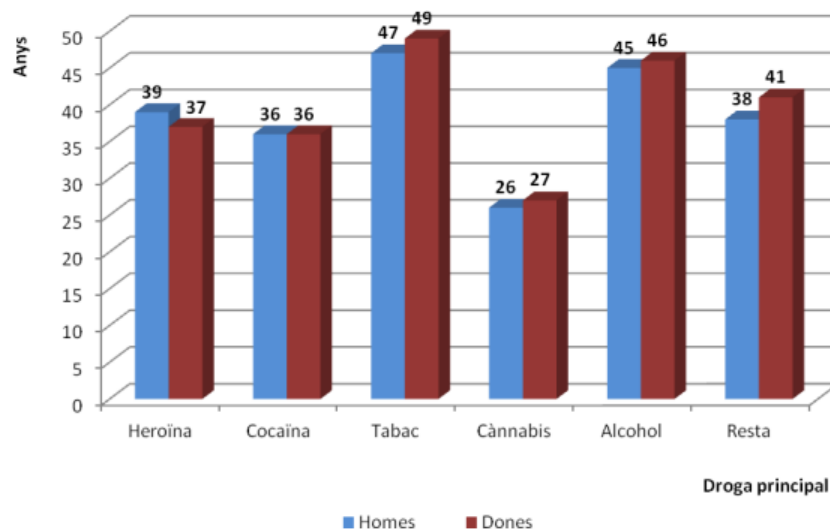
“L'any 2014, els disset serveis de reducció de danys van fer les actuacions següents:

- Prop de 20.000 intervencions sanitàries i 150.000 intervencions socials.

- Van distribuir 280.866 xeringues, amb un retorn del 69%, i 17.434 preservatius.
- 97.155 consums a les sales de consum supervisat, 86.586 dels quals per via injectada, gairebé tots d'heroïna i cocaïna.

El Programa d'intercanvi de xeringues va distribuir 779.205 xeringues. La incidència de la infecció pel VIH continua baixant, tot i que el diagnòstic tardà es manté entorn del 45%. ”¹

Respecte a l'edat mitja d'inici del tractament per drogodependència en homes i per droga s'ha descobert que és de 26 anys en cànnabis, 36 en cocaïna, 39 en heroïna, 45 en alcohol, 47 en tabac i de 38 per a la resta de drogues. Pel que fa a les dones, l'edat mitjana se situa en 27 en cànnabis, 36 en cocaïna, 37 en heroïna, 46 en alcohol, 49 en tabac i 41 en la resta. (Font 2)

1.3

Edat mitjana dels inicis de tractament, segons droga principal i el sexe

Edad media de los inicios de tratamiento, según droga principal y el sexo

Average age of the beginning of treatment as primary drug and sex

Font 2: Sistema d'Informació sobre Drogodependències de Catalunya (2014)

¹ SISTEMA D'INFORMACIÓ SOBRE DROGODEPENDÈNCIES A CATALUNYA. (2014) Barcelona [en línia] http://drogues.gencat.cat/web/.content/minisite/drogues/professionals/epidemiologia/docs/SIDC-Informe-2014-v_09-03-2016.pdf

No obstant això, des de l'Associació d'Ajuda als Toxicòmans i els propis drogodependents asseguren que la majoria porten més d'una dècada consumint. Aquestes xifres, a més, corresponen a per quina droga principalment comencen el tractament però la majoria, sobretot els consumidors de cànnabis, prenen més d'una droga encara que no amb la mateixa freqüència. Des de l'AAT, la directora, Marta Morral, també adverteix que el cànnabis és una droga d'introducció a la resta, és a dir, que gran part dels tractats que han començat consumint cànnabis en l'adolescència més tard han estat dependents d'altres drogues més dures.

Segons l'Agència de Salut Pública, l'any 2014 a Barcelona es van detectar 1.074 usuaris en tractament per cocaïna d'entre els centres hospitalaris públics de Sants, Sarrià, Garbí, Nou Barris, Horta, Baluard, Vall d'Hebron i Creu Roja. Mentre que 846 van ser homes, gairebé una quarta part, 228, eren dones. (*Font 3*)

Usuaris (únics) en tractament per substància, sexe i any

Any	Opiacis		Cocaïna		Cannabis		Alcohol		Altres drogues il·legals		Tabac i altres psicofàrmacs		Total	
	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D	H	D
2014	1282	343	846	228	406	115	1690	708	37	8	177	159	4438	1561

Observacions

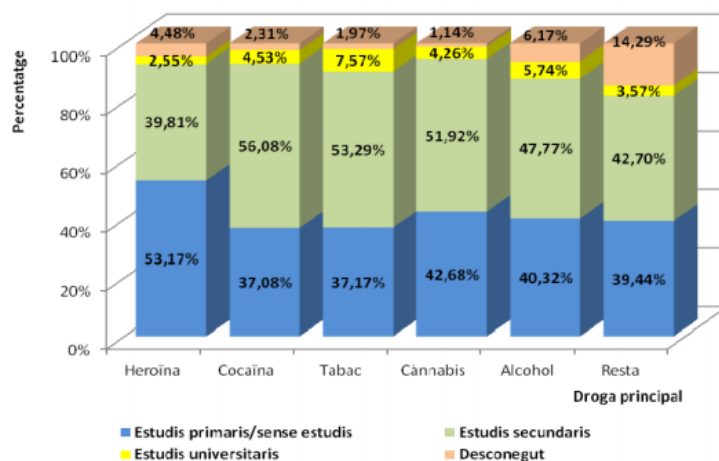
Els centres inclosos són: SANTS, SARRIÀ, GARBÍ, NOU BARRIS, HORTA, BALUARD, VALL D'HEBRON I CREU ROJA

Font 3: Agència de Salut Pública (2014)

En referència al món laboral, les gràfiques proporcionades per l'Informe del SIDC de 2014 mostren que, a excepció dels consumidors d'heroïna o cànnabis, la majoria de drogodependents que han començat un tractament durant el 2014 estaven treballant. Una xifra que pot trencar amb els prejudicis social al voltant del col·lectiu drogodependent.

Però només entre un 2,5% i un 7,5% dels homes consumidors tenen estudis universitaris. La majoria tenen estudis secundaris. I entre un 4% i un 17% de les dones consumidores tenen estudis universitaris i, com els homes, la gran majoria també tenen estudis

secundaris. És només en el cas dels consumidors i consumidores d'heroïna que el nivell d'estudis baixa i la majoria es van quedar en els estudis primaris. (Fonts 4 i 5)

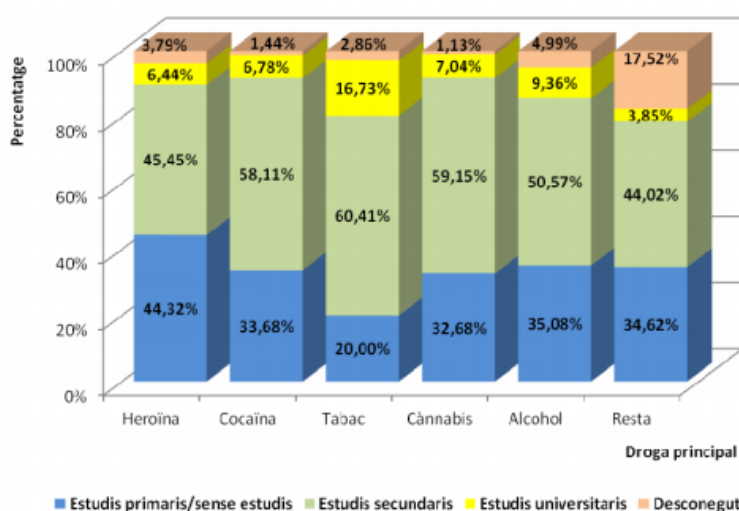
1.14

Nivell d'estudis dels inicis de tractament (homes), segons la droga principal. 13.958 casos notificats, 10.791 homes

Nivel de estudios de los inicios de tratamiento (hombres), según la droga principal. 13.958 casos notificados, 10.791 hombres

Education level of early treatment (men), according to the main drug. 13.958 reported cases, 10.791 men

Font 4: Sistema d'Informació sobre Drogodependències de Catalunya (2014)

1.15

Nivell d'estudis dels inicis de tractament (dones), segons la droga principal. 13.958 casos notificats, 3.167 dones

Nivel de estudios de los inicios de tratamiento (mujeres), según la droga principal. 13.958 casos notificados, 3.167 mujeres

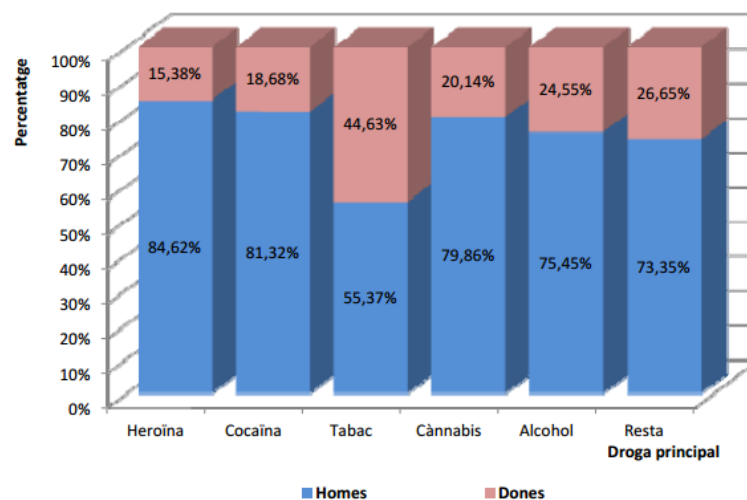
Education level of early treatment (women), according to the main drug. 13.958 reported cases, 3.167 women

Font 5: Sistema d'Informació sobre Drogodependències de Catalunya (2014)

A més a més, també hem descobert que al contrari del que es creu socialment, només un 12% dels toxicòmans i toxicòmanes en tractament són estrangers.

I en quant al sexe dels toxicòmans, és destacable que d'aquestes 14.000 persones drogodependents en tractament només una quarta part són dones. El consum en el sexe masculí triplica el del femení. Però en tractar-se de dades oficials, només es comptabilitzen les persones que segueixen uns procediments per deixar el consum, totes aquelles que encara no reben suport són invisibles. (Font 6)

En referència a això, el Guillermo, l'educador del Centre de Dia de l'AAT, a l'Hospitalet de Llobregat, ens advertia que sovint són les dones les que acompanyen durant tot el tractament als homes, marits, fills, germans... però les dones que acudeixen com a consumidores normalment ho fan soles. Aquest podria ser un dels motius pels quals les dones no inicien tants tractaments.

1.6

Inicis de tractament segons el sexe i la droga principal que el motiva. 13.958 casos notificats. 10.791 homes i 3.167 dones

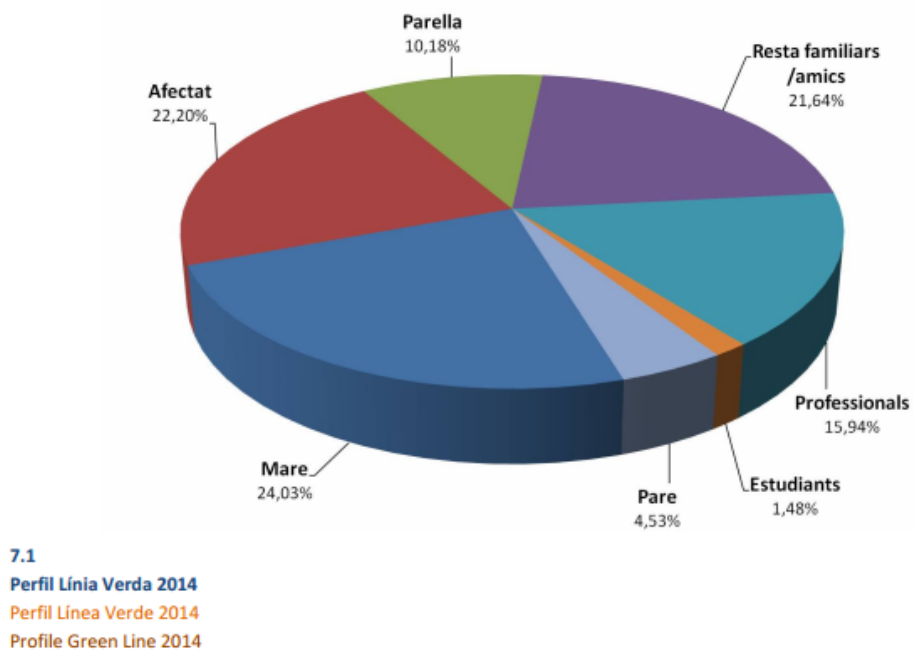
Inicios de tratamiento según el sexo y la droga principal que lo motiva. 13.958 casos notificados. 10.791 hombres y 3.167 mujeres

Early treatment by sex and the main drug that motivates him. 13.958 reported cases. 10.791 men and 3.167 women

Font 6: Sistema d'Informació sobre Drogodependències a Catalunya (2014)

Segons l'informe del SIDC, la Línia Verda d'informació i orientació és sovint el primer crit d'ajuda. No és necessari que sigui l'alcohòlic o drogodependent el que truqui a aquest

telèfon del Departament de Benestar Social i Família. De fet, les dades mostren que la majoria de vegades són les mares i altres familiars i amics qui truquen per demanar suport. És un servei de gran importància que deriva el 25% dels casos consultats a tractament. (Font 7)

Font 7: Sistema d'Informació sobre Drogodependències a Catalunya (2014)

3. BIBLIOGRAFIA

Associació d'Ajuda als Toxicòmans. (2014). Barcelona [en línia]

<http://www.aatbarna.org/es/>

Canal drogues. Agència de Salut Pública de Catalunya. Generalitat de Catalunya

[en línia] <http://drogues.gencat.cat/ca>

Radio Nacional de España. (2015). *Menores tutelados*. Ràdio 5, Barcelona [en

línia] <http://www.rtve.es/alacarta/audios/reportajes-en-r5/reportaje-radio-5-menores-tutelados-14-11-15/3364310/>

Sistema d'Informació sobre Drogodependències a Catalunya. (2014). *Informe anual 2014*, Generalitat de Catalunya. Barcelona [en línia]

http://drogues.gencat.cat/web/.content/minisite/drogues/professionals/epidemiologia/docs/SIDC-Informe-2014-v_09-03-2016.pdf

Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals. (2011). *Deixar-ho*. Sèrie documental L'endemà, Entre línies. Barcelona. [en línia]

<http://www.ccma.cat/tv3/lendema/>

4. ANNEXOS

GUIÓ RADIOFÒNIC DEL TEASER DE 5 MINUTS

Al final d'aquest any uns 13.000 catalans hauran entrat en tractament per addicció. A Barcelona es van localitzar més del 20% dels casos el 2014. 1.600 persones en tractament per alcoholisme i més de 600 per addicció a la cocaïna. Els drogodependents no són qui nosaltres ens pensem, fan una vida normal de cara a la galeria però internament viuen un infern. L'educador del Centre de Dia de l'Hospitalet de Llobregat, Guillermo xx, sap qui són.

TALL GUILLERMO: “nadie se hace adicto porque su vida era maravillosa y quieren que sea todavía más bella”

En Guillermo treballa per l'Associació d'Ajuda als Toxicòmans de Barcelona, una entitat que fa més de 35 anys que és al costat dels afectats per la drogoaddicció. La seva directora, Marta Morral, no creu que la seva feina sigui prescindible en un futur immediat.

TALL MARTA: “és un negoci. Mou molts diners. Va al costat de la prostitució i de les armes. Estan totes implicades. Immigrants. És un abús. Dinners. És un gran mercat. Surten drogues més fortes i que donin diners. “la qüestió es no quedar-nos sense mercat”

La cocaïna és la droga més present a Barcelona, exceptuant el tabac i l'alcohol. El 81% de les persones que inicien un tractament motivat pel consum de cocaïna són homes, com el Pol. Amb 27 anys en portava més de 10 consumint cànnabis i cocaïna.

TRENET

TALLS POL: “em llevava i volia aconseguir diners per consumir” ”La meua vida es limitava al consum” + TALL MARTA: “entren en drogues per una falta de personalitat, falta de poder desenvolupar-se en el seu àmbit” “la persona no es troba bé amb ella mateixa i no pot assolir el que una persona necessita per desenvolupar-se”

En Pol va decidir ingressar en el centre residencial de l'Associació i mesos després...

TALL POL: “torno a trobar sentit a les coses”

Segons dades de la Generalitat, el 83% dels drogodependents que comença un tractament en surt desintoxicat. Però la psicòloga experta en addiccions considera que la desintoxicació no és una cura.

TALL MERCÈ: La toxicomania

FI

GUIÓ RADIOFÒNIC DEL REPORTATGE COMPLET DE 13 MINUTS

TALL POL: “vius en un món fictici, en un infern”

Al voltant de 13.000 catalans comencen un tractament per addicció o drogodependència cada any. Segons el Sistema d'Informació sobre Drogodependències de Catalunya, el 21% dels casos es situen a Barcelona. Gairebé 1.600 barcelonins estaven en tractament per alcoholisme i més de 600 per addicció a la cocaïna l'any 2014.

TALL POL: “és un infern però ho tornes a fer. No et preguntes per què ho fas”

En Pol té 27 anys i en fa 10 que consumeix drogues. Als 17 anys va començar amb el cànnabis i poc a poc va anar augmentant la quantitat en forma de cigarretes... fins que als 25 anys va topar amb la cocaïna. A partir d'aquí, la seva rutina va començar a girar entorn al consum d'aquesta droga que el feia viure en una realitat paral·lela.

TALLS POL: “em llevava i volia aconseguir diners per consumir” ”La meua vida es limitava al consum”

CANVI MÚSICA: ENTRA CHICO PROBLEMÁTICO-NACH

En Pol no treballava, cuidava la seva mare i no va acabar els estudis de batxillerat. El suïcidi de la mare va suposar un cop decisiu en la seva vida.

Poc després va començar a treballar al restaurant del seu pare, a Granollers, on les noves amistats el van conduir a consumir cocaïna.

FADE IN-CHICO PROBLEMÁTICO-FADE OUT

l'Informe del SIDC de 2014 ens diu que, a excepció dels consumidors d'heroïna o cànnabis, la majoria de drogodependents que han començat un tractament durant el 2014 estaven treballant. Com era el cas d'en Pol, el 37% dels toxicòmans tenen una feina durant el consum.

Només entre un 2,5 i un 7,5% dels homes consumidors tenen estudis universitaris. I entre un 4 i un 17% de les dones consumidores tenen estudis universitaris. La gran majoria es queda amb el graduat d'estudis secundaris obligatoris. És només en el cas dels

consumidors i consumidoras d'heroïna quan el nivell d'estudis baixa i la majoria es queden en els estudis primaris.

En Pol, però, va tenir sort de conservar un bon amic que li va recomanar acudir a la psicòloga de l'Associació d'Ajuda als Toxicòmans de Barcelona, que treballa amb toxicòmans des del 1981.

La directora de l'Associació, Marta Morral, explica la importància de tenir un lloc on acudir i distanciar-se del carrer:

TALLS MARTA: Què és l'Associació. “portem molts anys” Rehabilitació. “era necessari fer una comunitat terapèutica”

CANVI MÚSICA: ENTRA LA DROGUERÍA-CINIKO

“és un negoci, mou molts diners” “és un abús, un gran mercat” “surten noves drogues més fortes que donin diners” “la qüestió és no quedar-se sense mercat”

FADE IN- LA DROGUERÍA-FADE OUT

TALLS POL: “ens ingressarem, em vull ingressar” “tu no ets això, no t'ho mereixes”

Per a en Pol, l'ingrés a l'Associació va ser un moment molt dur, però fins i tot la seva parella havia quedat en un segon pla, per darrere de la droga.

Tot va començar amb una setmana de desintoxicació física en un pis aïllat de Terrassa, on es poden tractar les addiccions amb medicació o sense. En Pol ho va superar sense, i va passar al centre residencial per recuperar part de la seva personalitat tapada per l'addicció, i aprendre a viure de nou en societat:

TALL POL: “era això o res” “he perdut temps de la meva vida, m'he perdut coses molt importants” “mai és tard”

Va estar internat durant uns mesos a Igualada, on va recuperar rutines diàries, com ara dutxar-se cada matí, fer el llit, parlar amb els companys de pis i fer sessions de teràpia en grups reduïts cada dia.

En aquest centre els interns s'hi estan fins que els consideren capaços de sortir al carrer i superar les ganes de consumir.

CANVI DE MÚSICA: ENTRA SNOWBLIND-BLACK SABBATH

És quan comença la feina al Centre de Dia de l'Hospitalet de Llobregat. Allí, en Guillermo és la persona responsable de fer teràpia entre els interns. Treballa amb ells cada dia, i a través d'un tractament psico-educatiu, coneix millor que ningú el seu comportament i les seves reaccions durant la vertadera readaptació a la societat:

TALLS GUILLERMO: “tardan mucho tiempo en aceptarlo”

FADE IN-SNOWBLIND-FADE OUT

“muchas veces vienen a un centro porque las circunstancias les hacen reaccionar”

La psicòloga experta en addiccions, Mercè Lombarte, explica, que la toxicomania, a més, sovint va lligada a malalties mentals com l'esquizofrènia, depressió i altres trastorn socials, que si no es tracten dificulten l'èxit de la teràpia. En el tractament, però, no només compta el drogodependent, hi juguen altres factors.

TALL MERCÈ: context de la drogoaddicció

La cocaïna és la droga més present a Barcelona exceptuant el tabac i l'alcohol -socialment acceptades i de fàcil accés-. El 81% de les persones que inicien un tractament motivat pel consum de cocaïna són homes, només el 18% són dones.

FADE IN-SNOWBLIND-FADE OUT

TRENET

TALLS MARTA: “entren en drogues per una falta de personalitat, falta de poder desenvolupar-se en el seu àmbit” “la persona no es troba bé amb ella mateixa i no pot assolir el que una persona necessita per desenvolupar-se” “comenten: vaig entrar perquè vaig voler” “No. Vas entrar perquè tenies unes característiques idònies per entrar-hi”

FADE IN-SNOWBLIND-FADE OUT

TALL GUILLERMO: “nadie se hace adicto porque su vida era maravillosa i quieren que sea todavía más bella”

La vida del Pol no era fàcil, però en l'última fase del tractament ha aconseguit posar ordre a tots aquests factors externs i interns que el duïen a consumir. Ara, va al Centre de Dia dos cops per setmana.

TALLS POLS: “torno a trobar sentit a les coses” “plans de futur? He d'anar dia a dia” “he de treballar per guanyar coses que he perdut”

Segons dades de la Generalitat, el 83% dels drogodependents que comença un tractament en surt desintoxicat. Però la psicòloga Lombarte insisteix en que la desintoxicació no és una cura.

TALL MERCÈ: Toxicomania

Però el Pol, com molts altres, ara és optimista.

TALL POL: “si tu vols curar-te, et pots curar”

FI